

Nr 147

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning angående ändring i förordningen den 15 november 1912 (nr 298) om provianteringsfrilager, m. m.; given Stockholms slott den 3 mars 1961.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

- 1) förordning angående ändring i förordningen den 15 november 1912 (nr 298) om provianteringsfrilager;
- 2) förordning om ändrad lydelse av 2 § förordningen den 12 maj 1955 (nr 203) med särskilda bestämmelser angående behandling i tullhänseende av rusdrycker, som införas eller disponeras av aktiebolaget Vin- & spritcentralen; samt
- 3) förordning angående ändring i förordningen den 27 maj 1960 (nr 253) om tillverkning och beskattning av malt- och läskedrycker.

GUSTAF ADOLF

G. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås vissa moderniseringar och förenklingar av gällande bestämmelser rörande de s. k. provianteringsfrilagren, varifrån proviant och utrustning skattefritt kan tillhandahållas fartyg och luftfartyg. Sålunda förordas att från utrikes ort infört gods skall få uppläggas på frilager ej endast — såsom för närvarande är fallet — då godset är tullpliktigt utan även då det är belagt med annan vid införsel utgående avgift. Därjämte skall inom riket tillverkat starköl kunna uppläggas på provianteringsfrilager även av annan än Aktiebolaget Vin- & spritcentralen. Vidare föreslås i fråga om utlämning av gods från frilager vissa sänkningar av de dräktighetsgränser, som nu gäller för fartygen. Sänkningarna ansluter sig till en rekommendation av Tullsamarbetsrådet i Bryssel.

Ytterligare förordas vissa lättnader för frilagershavarna. Sålunda föreslås bl. a. att säkerhet för tull och andra avgifter inte längre skall behöva ställas i fråga om rusdrycker och tobaksvaror och att avgiftsbefrielse skall kunna medges i vissa fall.

Slutligen föreslås några ändringar som föranledes av annan lagstiftning ävensom vissa följdändringar i andra författningar.

De nya bestämmelserna föreslås träda i kraft den 1 juli 1961.

Förslag

till

förordning angående ändring i förordningen den 15 november 1912
(nr 298) om provianteringsfrilager

Härigenom förordnas, att § 1 mom. 1 och §§ 3—6 förordningen den 15 november 1912 om provianteringsfrilager¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt i det följande sägs samt att i förordningen skola införas två nya paragrafer, betecknade §§ 5 a och 5 b, av nedan angiven lydelse.

(Gällande lydelse)

§ 1.

1. Från utrikes ort infört, till proviantering och utrustning av fartyg eller luftfartyg *avsett tullpliktigt gods* må efter verkställd tulltaxering, utan att *tullavgift erlägges* men mot ställande av säkerhet för denna *avgift*, uppläggas i särskilt magasin under vård av godsets ägare (p r o v i a n t e r i n g s f r i l a g e r). Å provianteringsfrilager må jämväl uppläggas från utrikes ort införda, förtullade eller oförtullade *tobaksvaror ävensom inom riket tillverkade sådana varor mot ställande av säkerhet för tullavgift, beräknad enligt bestämmelserna i § 6.*

Rätt till — — — för tullverket.

Rätt till — — — sådan rätt.

§ 3.

Å provianteringsfrilager — — — annan bearbetning.

(Föreslagen lydelse)

§ 1.

1. Från utrikes ort infört *gods, som är avsett till proviantering och utrustning av fartyg eller luftfartyg eller, enligt vad därom särskilt stadgas, till försäljning till flygpassagerare på tullflygplats och som tillika är belagt med tull eller annan införselavgift*, må efter verkställd tulltaxering, utan att *dylika avgifter erläggas* men, *såvitt avser andra varor än rusdrycker och tobaksvaror*, mot ställande av säkerhet för *belopp som motsvarar avgifterna*, uppläggas i särskilt magasin under vård av godsets ägare (p r o v i a n t e r i n g s f r i l a g e r). Å provianteringsfrilager må jämväl uppläggas *tobaksvaror och starköl, som tillverkats inom riket. Om uppläggning å provianteringsfrilager av spritdrycker och vin, som tillverkats inom riket, ävensom av förtullade rusdrycker är särskilt stadgat.*

Rätt till — — — för tullverket.

Rätt till — — — sådan rätt.

§ 3.

Å provianteringsfrilager — — — annan bearbetning.

Konungen äger bestämma om och under vilka villkor gods må överflyttas till annat provianteringsfrilager.²

¹ Senaste lydelse av §§ 1, 5 och 6 se 1957:119 samt av § 4 se 1955:200.

² Det föreslagna nya stycket i § 3 motsvaras i gällande förordning av § 5 andra stycket sista punkten.

(Gällande lydelse)

§ 4.

Från provianteringsfrilager må gods, fördelat i större eller mindre partier, för proviantering eller utrustning utlämnas till fartyg eller luftfartyg, under villkor,

beträffande *fartyg*, att dess *dräktighet* icke understiger *det tontal, som av Konungen i sådant avseende bestämts vid meddelandet för orten av tillstånd till åtnjutande av provianteringsfrilagersrätt*, eller, där fråga är om utlämning av *rusdrycker*, sjuttiofem ton, och,

såvitt angår luftfartyg, att detsamma användes i *yrkesmässig trafik samt i övrigt* i fråga om storlek och användning uppfyller de villkor, som av Konungen i sådant avseende bestämts vid meddelandet av tillstånd till åtnjutande av provianteringsfrilagersrätt.

Såsom villkor för utlämning av gods för ändamål som ovan sagts skall vidare gälla, att fartyget eller luftfartyget utklarar till utrikes ort, vare sig direkt eller via en eller flera andra svenska orter, eller ock befinner sig på resa mellan utrikes orter; ankommande dock på Konungens prövning vid meddelande av tillstånd till provianteringsfrilagersrätt, huruvida rätt att från sådant lager intaga gods jämväl må tillkomma fartyg eller luftfartyg, vilket inkommit från utrikes ort med destination till annan svensk ort, eller med vederbörligt svenskt mätbrev försett däckat fiskefartyg, vilket skall avgå till i Nordsjön eller därbortom belägen fiskeplats.

Utän hinder av vad i föregående stycke sägs må gods överföras från provianteringsfrilager till svenskt fartyg under byggnad å utrikes ort.

§ 5.

Gods, som från provianteringsfrilager i föreskriven ordning utlämnas till fartygs eller luftfartygs provian-

(Föreslagen lydelse)

§ 4.

Från provianteringsfrilager må gods för proviantering eller utrustning utlämnas till fartyg eller luftfartyg, under villkor,

beträffande *annat fartyg än fiskefartyg*, att dess *nettodräktighet* icke understiger, där fråga är om utlämning av *spritdrycker*, sjuttiofem ton, vid utlämning av *tobaksvaror* trettio ton och *eljest* tio ton, och

såvitt angår luftfartyg, att detsamma i fråga om storlek och användning uppfyller de villkor, som av Konungen i sådant avseende bestämts vid meddelandet av tillstånd till åtnjutande av provianteringsfrilagersrätt.

Såsom villkor för utlämning av gods för ändamål som ovan sagts skall vidare gälla, att fartyget eller luftfartyget utklarar till utrikes ort, vare sig direkt eller via en eller flera andra svenska orter, eller ock befinner sig på utrikes ort eller på resa mellan utrikes orter, eller, i fråga om fiskefartyg, att det av omständigheterna klart framgår att fartyget skall avgå till mera avlägsna fiskevatten; ankommande dock på Konungens prövning vid meddelande av tillstånd till provianteringsfrilagersrätt, huruvida rätt att från sådant lager intaga gods jämväl må tillkomma fartyg eller luftfartyg, vilket inkommit från utrikes ort med destination till annan svensk ort.

§ 5.

För gods, som från provianteringsfrilager i föreskriven ordning utlämnas till fartygs eller luftfartygs provian-

(Gällande lydelse)

tering eller utrustning, är befriat från tullavgift.

För å provianteringsfrilager upplagt gods, vilket av ägaren annorledes disponeras, ävensom för gods, som å sådant frilager undergår förskämning eller genom olyckshändelse eller eljest går förlorat, skall ägaren, utom i fall som i tredje stycket sägs, vidkännas belöpande tullavgift utan något avdrag; ägande Konungen bestämma, om och under vilka villkor gods må överflyttas till annat provianteringsfrilager.¹

§ 5 tredje stycket.

För tobaksvaror, som från provianteringsfrilager i vederbörlig ordning överlämnas till utövaren av statens tobaksmonopol, skall tullavgift icke utgå.

¹ Jfr noten till § 3 i dess föreslagna lydelse.

(Föreslagen lydelse)

viantering eller utrustning eller, enligt vad därom särskilt stadgas, till försäljning till flygpasagerare på tullflygplats, skall icke utgå annan avgift än som avses i § 2.

Har å provianteringsfrilager upplagt gods disponerats annorledes än i första stycket sägs eller undergått förskämning, förstörts eller gått förlorat, skall ägaren till tullverket erlägga särskild avgift. Denna skall motsvara

för spritdrycker och vin samt tobaksvaror: tull som skulle hava utgått vid införsel av resande; samt

för annat gods: tull, införselavgift och skatt, även om sådan eljest icke skolat utgå.

Utöver vad i andra stycket sägs skall i där angivna fall icke utgå annan avgift än som avses i § 2.

Om befrielse från avgift i vissa fall stadgas i §§ 5 a och 5 b.

§ 5 a.

Har i fall, som avses i § 5 andra stycket, godset förstörts eller gått förlorat genom olyckshändelse, må befrielse från där stadgad avgift åtnjutas. I fråga om rusdrycker och tobaksvaror må sådan befrielse, om särskilda skäl därtill äro, åtnjutas jämväl då godset förstörts eller gått förlorat annorledes än genom olyckshändelse.

Fråga om avgiftsbefrielse enligt denna paragraf prövas av generallullstyrelsen.

§ 5 b.

För å provianteringsfrilager upplagda rusdrycker, vilka enligt tillstånd av Konungen förstöras eller utföras ur riket, skall i § 5 andra stycket stadgad avgift icke utgå.

Generallullstyrelsen äger medgiva, att å provianteringsfrilager upplagda tobaksvaror må, utan erläggande av sådan avgift, förstöras eller utföras ur riket.

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

§ 6.

Tullavgifter, som skola utgå för varor, upplagda å provianteringsfrilager, beräknas efter de taxor och författningar, som äro gällande, då förtullningsinlaga för godset skall avlämnas.

För tobaksvaror skall i §§ 1 och 5 omförmäld tullavgift beräknas efter de taxor, som gälla för av Kungl. Maj:t fastställd mindre myckenhet dylika varor, som inkomma till riket såsom gåva till enskild person för dennes eget bruk.

§ 6.

Den särskilda avgift, varom stadgas i § 5 andra stycket, skall beräknas med ledning av de taxor och författningar, som äro gällande, då varuanmälan rörande godset skall avlämnas.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1961 men skall äga giltighet redan dessförinnan med avseende på åtgärder som erfordras för tillämpningen därefter.

De äldre bestämmelserna skola alltjämt äga tillämpning beträffande förhållanden, som hänföra sig till tiden före ikraftträdandet av denna förordning.

Förslag

till

**förordning om ändrad lydelse av 2 § förordningen den 12 maj 1955
(nr 203) med särskilda bestämmelser angående behandling i tullhänseende av rusdrycker, som införas eller disponeras
av aktiebolaget Vin- & spritcentralen**

Härigenom förordnas, att 2 § förordningen den 12 maj 1955 med särskilda bestämmelser angående behandling i tullhänseende av rusdrycker, som införas eller disponeras av aktiebolaget Vin- & spritcentralen, skall erhålla följande ändrade lydelse.

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

2 §.

Inom riket tillverkade eller tidiga-re förtullade rusdrycker må uppläggas å provianteringsfrilager.

2 §.

Förtullade rusdrycker ävensom spritdrycker och vin, som tillverkats inom riket, må uppläggas å provianteringsfrilager.

Om rätt att å provianteringsfrilager upplägga inom riket tillverkat starköl stadgas i förordningen om provianteringsfrilager.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1961.

Förslag

till

**förordning angående ändring i förordningen den 27 maj 1960 (nr 253)
om tillverkning och beskattning av malt- och läskedrycker**

Härigenom förordnas, att 6 och 8 §§ förordningen den 27 maj 1960 om tillverkning och beskattning av malt- och läskedrycker skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

6 §.

Malt- och läskedrycker må för annat ändamål än utförsel ur riket eller till svensk frihamn utlämnas från tillverkningsställe endast på slutna kärl eller behållare, vilka godkänts av kontrollstyrelsen eller med avseende på rymden blivit märkta på sätt i 14 § lagen om mått och vikt sägs. Sådana kärl och behållare skola vara försedda med uppgift om tillverkarens namn samt, beträffande maltdrycker, om varuslag (lättöl, öl, starköl) och, beträffande läskedrycker, om dryckens benämning. Tillverkarens namn må ersättas med dennes inregistrerade varumärke eller av kontrollstyrelsen godkänd förkortning av namnet. Varuslag må angivas med särskild beteckning, som godkänts av kontrollstyrelsen. Kärl eller behållare, innehållande maltdryck, må icke förses med uppgift, ägnad att giva drycken sken av att tillhöra annat varuslag än det till vilket den är hänförlig.

Utän hinder — — — vederbörligen justerad.

8 §.

Deklaration skall — — — varje tillverkningsställe.

Deklarationen skall — — — deklARATIONEN avser.

6 §.

Malt- och läskedrycker må för annat ändamål än utförsel ur riket eller till svensk frihamn *eller, såvitt avser starköl, uppläggning på provianteringsfrilager* utlämnas från tillverkningsställe endast på slutna kärl eller behållare, vilka godkänts av kontrollstyrelsen eller med avseende på rymden blivit märkta på sätt i 14 § lagen om mått och vikt sägs. Sådana kärl och behållare skola vara försedda med uppgift om tillverkarens namn samt, beträffande malt-drycker, om varuslag (lättöl, öl, starköl) och, beträffande läskedrycker, om dryckens benämning. Tillverkarens namn må ersättas med dennes inregistrerade varumärke eller av kontrollstyrelsen godkänd förkortning av namnet. Varuslag må angivas med särskild beteckning, som godkänts av kontrollstyrelsen. Kärl eller behållare, innehållande malt-dryck, må icke förses med uppgift, ägnad att giva drycken sken av att tillhöra annat varuslag än det till vilket den är hänförlig.

Utän hinder — — — vederbörligen justerad.

8 §.

Deklaration skall — — — varje tillverkningsställe.

Deklarationen skall — — — deklARATIONEN avser.

(Gällande lydelse)

Om särskilda — — — deklara-tionen avser.

I deklara-tion må särskilt för varje varuslag avdrag göras för myckenhet, som

a) enligt bevis av tullmyndighet utförts ur riket eller till svensk frihamn,

b) tillverkats vid annat tillverkningsställe,

c) efter utlämning återinförts till tillverkningsställets lager och icke utgöres av vara, som tillverkats vid annat tillverkningsställe,

d) förstörts utanför tillverkningsstället, medan varan befunnit sig i tillverkarens besittning, eller

e) utlämnats såsom kontrollprov.

(Föreslagen lydelse)

Om särskilda — — — deklara-tionen avser.

I deklara-tion må särskilt för varje varuslag avdrag göras för myckenhet, som

a) utförts ur riket eller till svensk frihamn ävensom, såvitt avser starköl, upplagts på provianteringsfrilager,

b) tillverkats vid annat tillverkningsställe,

c) utlämnats såsom kontrollprov,

d) efter utlämning återinförts till tillverkningsställets lager och för vilken avdrag icke gjorts med stöd av bestämmelserna under a)—c) ovan, eller

e) förstörts utanför tillverkningsstället, medan varan befunnit sig i tillverkarens besittning.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1961. De äldre bestämmelserna skola dock alltjämt äga tillämpning beträffande förhållanden, som hänföra sig till tiden före ikraftträdandet.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 3 mars
1961.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, JOHANSSON, AF GEIJERSTAM, HERMANSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *vissa ändringar i gällande bestämmelser om provianteringsfrilager, m. m.* samt anför därvid följande.

I. Inledning

För proviantering och utrustning av fartyg i utrikes fart har sedan länge provianteringsfrilager funnits inrättade i vårt land. Från och med den 1 juli 1948 har rätten att använda provianteringsfrilager utvidgats att avse även luftfartyg i utrikes trafik. De huvudsakliga bestämmelserna i ämnet är intagna i förordningen den 15 november 1912 (nr 298) om provianteringsfrilager och kungörelsen den 5 juni 1953 (nr 398) med tillämpningsföreskrifter till nämnda förordning.

Enligt förordningen må till proviantering och utrustning av fartyg eller luftfartyg avsett gods, som införes från utrikes ort och som är tullpliktigt, utan erläggande av tull eller annan vid införsel utgående avgift uppläggas på provianteringsfrilager i särskilt magasin under vård av godsets ägare. Godset är emellertid därmed ej befriat från de nämnda avgifterna, för vilka för övrigt efter verkställd tulltaxering säkerhet skall ställas vid uppläggningsen. Avgiftsbefrielsen är nämligen i så måtto villkorad, att av den framtida användningen av godset beror, huruvida avgifterna skall uttagas eller ej. Utlämnas godset i enlighet med därom meddelade föreskrifter till fartyg eller luftfartyg för proviantering eller utrustning, inträder definitiv befrielse från avgiftsskyldighet. Vid annan användning skall däremot i princip de avgifter utgå för vilka säkerhet ställts.

Särskild rätt att upplägga på provianteringsfrilager föreligger för bl. a. tobaksvaror och rusdrycker. Sålunda får även förtullade och inom landet tillverkade dylika varor ävensom tullfria tobaksvaror uppläggas på frilager, rusdrycker dock endast av Aktiebolaget Vin- & spritcentralen enligt förordningen den 12 maj 1955 (nr 203) med särskilda bestämmelser angå-

ende behandling i tullhänseende av rusdrycker, som införes eller disponeras av bolaget.

Provianteringsfrilager får endast anordnas i ort, som av Kungl. Maj:t erhållit tillstånd därtill.

I skrivelse den 8 januari 1959 har *generaltullstyrelsen* framlagt förslag till vissa ändringar i förordningen om provianteringsfrilager. Styrelsen föreslår sålunda — efter framställning från kontrollstyrelsen och på grundval av en inom denna styrelse utarbetad promemoria — att i förordningen skall införas ett allmänt stadgande om att inom riket tillverkat starköl får uppläggas på provianteringsfrilager. Rätten att upplägga sådan vara skall alltså enligt förslaget ej längre vara förbehållen Aktiebolaget Vin- & spritcentralen. Vidare förordar generaltullstyrelsen, att tullfria varor, som vid införsel belägges med skatt eller annan avgift, med avseende på rätten till upplägning på provianteringsfrilager skall jämnställas med tullpliktiga varor, att befrielse från skyldighet att erlægga tull och annan införselavgift för vara som genom olyckshändelse förstörts eller gått förlorad skall kunna medges, samt att frilagershavare åvilande skyldighet att ställa säkerhet skall slopas i fråga om rusdrycker och tobaksvaror. Därjämte föreslås ytterligare ett par ändringar av författningsteknisk karaktär.

Vid generaltullstyrelsens skrivelse var fogade kontrollstyrelsens nyss nämnda promemoria och ett av tulldirektionen i Stockholm däröver avgivet utlåtande ävensom förslag till ändringar i provianteringsfrilagersförordningen, rusdrycksförsäljningsförordningen och förordningen med särskilda bestämmelser angående behandling i tullhänseende av rusdrycker, som införes eller disponeras av Aktiebolaget Vin- & spritcentralen, samt i den vid tiden för styrelsens framställning gällande förordningen om tillverkning och beskattning av maltdrycker.

Över generaltullstyrelsens förslag har efter remiss *yttranden* inkommit från kontrollstyrelsen, sjöfartsstyrelsen, Aktiebolaget Svenska tobaksmonopolet, Aktiebolaget Vin- & spritcentralen, Svensk industriförening, Svenska bryggareföreningen, Sveriges redareförening och Sveriges skeppshandlareförbund.

Vid remissbehandlingen har de framlagda förslagen väsentligen tillstyrkts eller lämnats utan erinran.

I ett den 6 december 1960 i annat ärende avgivet remissyttrande har generaltullstyrelsen, såvitt avser på provianteringsfrilager upplagda rusdrycker och tobaksvaror, föreslagit att avgiftsbefrielse skall kunna ifrågakomma ej endast — såsom i styrelsens skrivelse den 8 januari 1959 förordats — vid olyckshändelse utan även i vissa andra fall.

Vid yttrandet var fogat förslag till ändringar i förordningen om provianteringsfrilager, omfattande — förutom de ändringar som förordats i yttrandet — dels de ändringsförslag, som framlagts genom skrivelsen den 8 januari 1959, och dels förslag till ändringar, som styrelsen framfört i re-

missyttrande över framställningar om tillstånd att på vissa flygplatser inrätta s. k. tax-free shops (jfr. prop. 1961:11).

Vid statsrådsprotokollet i detta ärende torde såsom *Bihang* få fogas det sist inkomna förslaget till ändringar i förordningen om provianteringsfrilager samt förslaget till ändring i förordningen angående behandling i tullhänseende av rusdrycker, som införes eller disponeras av Aktiebolaget Vin- & spritcentralen.

Jag anhåller nu att få taga upp detta ärende och avser därvid att behandla jämväl fråga om villkoren för utlämning av gods från provianteringsfrilager.

II. Uppläggning på provianteringsfrilager

Svenskt starköl

Såsom förut nämnts får enligt förordningen om provianteringsfrilager på sådant lager — med undantag beträffande tobaksvaror — uppläggas endast från utrikes ort infört gods. Enligt förordningen med särskilda bestämmelser om behandling i tullhänseende av rusdrycker, som införes eller disponeras av Aktiebolaget Vin- & spritcentralen, får dessutom inom riket tillverkade eller tidigare förtullade rusdrycker — d. v. s. spritdrycker, vin och starköl — av spritcentralen uppläggas på provianteringsfrilager. Annan än bolaget äger inte upplägga här tillverkat starköl på provianteringsfrilager. Inom bryggerinäringen har man därför varit hänvisad till andra förfaringssätt än proviantering från frilager, då man önskat utföra svenskt starköl som proviant.

Merendels har tillverkarna utfört starkölet direkt från bryggeriet. Vidare har — i Stockholm, Göteborg och Malmö där frihamn finns — svenskt starköl utförts till frihamnen, som är jämställd med utrikes ort. Ölet har sedan införts från frihamnen och upplagts på provianteringsfrilager. Slutligen har svenskt starköl upplagts på konsignationslager, som tillverkaren upprättat hos skeppshandlare, eller hos lagerförande handelsagenter och sedan utförts som proviant.

I sammanhanget må nämnas att som villkor för proviantering av fartyg med starköl från frilager gäller, att fartygets nettodräktighet ej får understiga 75 ton. För proviantering av fartyg med starköl på annat sätt än från frilager gäller däremot inte någon begränsning i fråga om dräktigheten.

Generaltullstyrelsen har, såsom i det föregående angivits, föreslagit att i provianteringsfrilagersförordningen skall införas ett allmänt stadgande om att inom riket tillverkat starköl skall få uppläggas på provianteringsfrilager.

Styrelsen uppehåller sig i sin framställning till en början vid försälj-

ningen från konsignationslager eller genom lagerförande handelsagenter och hänvisar till att kontrollstyrelsen i sin förut nämnda promemoria funnit att sådan försäljning står i strid med gällande bestämmelser. Beträffande kontrollen av försäljningen i fråga återger generaltullstyrelsen följande uttalande av kontrollstyrelsen.

Oavsett den rättsliga bedömningen är det enligt kontrollstyrelsens mening även av praktiska skäl olämpligt, att försäljning av starköl bedrivs från konsignationslager på sätt som hittills skett eller i likartade former (t. ex. av lagerförande handelsagenter). Den kontroll och de ansvarsbestämmelser, som gäller i avseende på tillverkaren, har icke någon motsvarighet beträffande skeppshandlarna. Även om tillverkaren anser sig ha ansvaret för kommissionärens försäljning, är kontrollmöjligheterna allt annat än tillfredsställande, och missbruk har i flera fall konstaterats.

Generaltullstyrelsen delar kontrollstyrelsens uppfattning, att den försäljning av inhemskt starköl för provianteringsändamål, som nu äger rum från konsignationslager eller genom lagerförande handelsagenter, knappast är förenlig med bestämmelserna i gällande rusdrycksförsäljningsförordning och ej heller kan anses lämplig ur kontrollsynpunkt. Generaltullstyrelsen anför vidare.

I och för sig skulle emellertid kunna invändas att den omständigheten att nyssnämnda försäljningsform bringas att upphöra ej utgör tillräcklig anledning att genomföra en rätt för maltdryckstillverkare att upplägga inom riket tillverkat starköl å provianteringsfrilager. Eftersom ovannämnda förordning den 12 maj 1955 (nr 203) medgiver uppläggning av dylikt starköl å provianteringsfrilager i den mån starkölet disponeras av aktiebolaget Vin- & spritcentralen, skulle nämligen tillverkaren vid behov kunna anlita bolaget såsom mellanhand. Under hand har emellertid inhämtats att bolaget icke önskar ställa sig till förfogande för sådant ändamål. Med hänsyn härtill synes det angeläget att på annat sätt bereda möjlighet för uppläggning av svensktillverkat starköl å provianteringsfrilager.

Kontrollstyrelsen hade förordat, att tillverkare av starköl skulle få upplägga sådant öl på provianteringsfrilager hos skeppshandlare. Generaltullstyrelsen ifrågasätter lämpligheten av att rätten i fråga på detta sätt förbehålles tillverkare. Generaltullstyrelsen anser, att sådan rätt i stället bör tillkomma innehavare av provianteringsfrilager.

I anslutning till sitt förslag om ändring i provianteringsfrilagersförordningen förordar generaltullstyrelsen däremot svarande ändring i den förut nämnda förordningen med särskilda bestämmelser om behandlingen i tullhänseende av rusdrycker, som införes eller disponeras av Aktiebolaget Vin- & spritcentralen. Hänvisning till vad i nämnda förordning stadgas bör vidare enligt styrelsens mening intagas i provianteringsfrilagersförordningen. Vidare förordas, att tillverkningskatt ej skall utgå för svenskt starköl, som upplägges på frilager.

Vid remissbehandlingen har generaltullstyrelsens förslag genomgående tillstyrkts eller lämnats utan erinran. Svensk industriförening, Svenska bryggareföreningen och Sveriges skeppshandlareförbund önskar dock att möjligheten till försäljning från konsignationslager skall bibehållas.

Kontrollstyrelsen uttalar, att generaltullstyrelsens förslag helt tillgodoser syftet med den genom kontrollstyrelsens promemoria gjorda framställningen.

Svenska bryggareföreningen anför om försäljning av svenskt starköl från konsignationslager och genom lagerförande handelsagenter, att dessa försäljningsformer vuxit fram för att inom ramen av förefintliga formella förutsättningar tillgodose behovet av praktiska och ändamålsenliga former för proviantering av fartyg. Föreningen hänvisar till att kontrollstyrelsen i ett remissyttrande, som återgivits i prop. 1948: 11, redovisat försäljning genom konsignationslager som en av myndigheterna godtaggen lämplig form. Att denna metod skulle ha blivit mindre lämplig och ur kontrollsynpunkt otillfredsställande, sedan starkölet efter den 1 oktober 1955 får försäljas även inom landet, kan föreningen inte inse. Föreningen anför vidare att försäljning genom konsignationslager ägt rum under relativt lång tid, vilket synes tala för att missbruk icke kan ha förekommit i sådan utsträckning att det nu skulle vara motiverat med ett förbud.

Bryggareföreningen anser att den föreslagna rätten att upplägga svenskt starköl på provianteringsfrilager i en del lokala fall skulle medföra viss förenkling vid försäljning av starköl för provianteringsändamål. Det skulle emellertid, anför föreningen, av flera skäl vara beklagligt om, i samband med den nämnda rättens tillskapande, försäljning genom konsignationslager måste upphöra. Mot att slopa denna form av försäljning anför föreningen ytterligare.

De nuvarande provianteringsfrilagren är i de flesta fall icke av den storleksordningen att möjlighet finnes att däri upplägga större kvantiteter starköl. För proviantering köpes emellertid till båtarna ofta stora kvantiteter åt gången. Detta har hittills kunnat klaras genom att utnyttja enklare lagerlokaler för starköl. Skulle nu krävas, att allt starköl upplades på provianteringsfrilager, kommer detta att medföra krav på större lokaler, vilket i sin tur medför fördyring av varan med åtföljande försämrad konkurrenskraft gentemot skeppshandlare utanför Sverige. Ökat besvär vid uttagande av starköl ur lagret samt även ökade kostnader i samband med tullens medverkan får liknande effekt.

Försäljning från provianteringsfrilager får icke äga rum till fartyg under 75 tons dräktighet. Med den förändring av fiskeformerna, som ägt rum under senare år, förekommer i stor utsträckning fiske utanför landets gränser med fiskebåtar av mindre storlek. Till dessa inköpes starköl i mindre poster, varför distribution direkt från bryggeri skulle ställa sig onormalt kostsam. Båtarna har dessutom synnerligen oregelbundna ankomsttider och anlöper ofta hamnar på andra orter, än där bryggeri är beläget. Därest starkölsförsäljning genom konsignationslager icke längre skulle bli möjlig, blir sådana mindre fiskebåtar i stor utsträckning uteslagna från möjligheterna att proviantera starköl.

Under hänvisning till vad sålunda anförts hemställer föreningen att — även om den föreslagna ändringen av förordningen om provianteringsfrilager genomföres — i fortsättningen möjlighet måtte kvarstå att såsom hittills i erforderlig utsträckning för fartygs proviantering av starköl anlita konsignationslager, eventuellt med den skärpning av kontrollföreskrif-

terna som kan befinnas erforderlig. Föreningen hemställer vidare att, där-
est försäljning genom konsignationslager skulle bringas att upphöra, be-
stämelsen om begränsning av rätten till utlämning från provianterings-
frilager till fartyg under 75 ton måtte slopas, samt att avvecklingstiden
för de nuvarande konsignationslagren blir så lång — minst fyra månader
— att där upplagt starköl hinner utförsäljas och inte behöver återföras
till bryggerierna.

Sveriges skeppshandlareförbund har på den förevarande frågan anlagt
i allt väsentligt samma synpunkter som bryggareföreningen.

Svensk industriförening upplyser att frågan inte i någon nämnvärd grad
berör de mindre bryggeriernas intressen. Föreningen framhåller att den
hittillsvarande möjligheten för fartyg att inköpa starköl från konsigna-
tionslager inneburet en enkel och smidig anordning till förmån även för
fartyg under 75 ton.

Tobaksvaror

Från den allmänna principen att endast tullpliktigt gods som införes
från utrikes ort får uppläggas på provianteringsfrilager har, som förut an-
givits, undantag gjorts för tobaksvaror. I förordningen om provianterings-
frilager är sålunda särskild föreskrift meddelad om att från utrikes ort
införda, förtullade eller oförtullade tobaksvaror ävensom inom riket till-
verkade sådana varor får uppläggas på provianteringsfrilager. Föreskrif-
ten var, såvitt avser importerade tobaksvaror, vid sin tillkomst betingad
av att tobaksvaror då var tullfria. Sedan den 1 januari 1960 är emellertid
sådana varor — bortsett från snus och tuggtobak — tullpliktiga. I den
prop. (1959: 177), på grundval av vilken tobaksvaror gjordes tullpliktiga,
uttalades att vissa smärre jämkningar borde vidtagas i provianteringsfri-
lagersförordningen men att de lämpligen syntes kunna anstå till en senare
tidpunkt.

Generaltullstyrelsen förordar, att stadgandet om rätt att på provianter-
ingsfrilager upplägga från utrikes ort införda oförtullade tobaksvaror ut-
går ur författningstexten såsom numera obehövt. Däremot anser styrel-
sen, att möjligheten att på sådant lager upplägga importerade och förtul-
lade tobaksvaror bör bibehållas. Det är nämligen enligt styrelsen önskvärt,
att förtullade tobaksvaror, för vilka — enligt ett av tobaksmonopolet i ok-
tober 1960 framlagt förslag till förordning om tobaksskatt — skyldighet
att erlagga sådan skatt ej inträtt, skall kunna uppläggas på provianterings-
frilager.

Varor för tax-free shops

Genom prop. nr 11 till innevarande års riksdag har, såsom förut nämnts,
framlagts förslag till förordning om försäljning av obeskattade varor på
tullflygplats. Enligt förslaget skall butiker för skattefri försäljning till

flygpassagerare — s. k. tax-free shops av samma typ som nu förekommer på ett flertal större flygplatser i utlandet — få inrättas på svenska flygplatser med internationell trafik. Försäljningen förutsättes tills vidare endast omfatta tobaksvaror och rusdrycker.

Generaltullstyrelsen har föreslagit, att i provianteringsfrilagersförordningen skall intagas särskild föreskrift om rätt att på provianteringsfrilager upplägga varor, som är avsedda för försäljning i tax-free shops.

Departementschefen

Såsom framgått av den tidigare lämnade redogörelsen kan Aktiebolaget Vin- & spritcentralen på provianteringsfrilager upplägga och därifrån skattefritt förse fartyg med svenskt starköl, medan tillverkare — eller annan — inte har denna möjlighet. Inom bryggerinäringen har man för proviantering av fartyg i stället tillhandahållit starköl från konsignationslager, som upprättats hos skeppshandlare, eller genom lagerförande handelsagenter.

Generaltullstyrelsen har föreslagit, att i provianteringsfrilagersförordningen skall införas ett generellt stadgande av innebörd att svenskt starköl skall få uppläggas på provianteringsfrilager. Förslaget har föranletts av att de nyssnämnda, inom bryggerinäringen praktiserade försäljningsformerna ansetts strida mot rusdrycksförsäljningsförordningen.

Vid remissbehandlingen har någon erinran ej gjorts mot den föreslagna vidgade rätten att upplägga på provianteringsfrilager. Från några håll har dock uttalats önskemål att möjligheten till försäljning från konsignationslager skall bibehållas.

Proviafteringsfrilagershavare har enligt gällande ordning rätt att upplägga importerade rusdrycker på frilager och därifrån skattefritt förse fartyg med sådana drycker. Genom medverkan av spritcentralen kan även spritdrycker och vin, som tillverkats här i landet, uppläggas på frilager. Enligt vad som upplysts önskar spritcentralen däremot inte medverka till uppläggning av svenskt starköl på sådant lager. Det bör under angivna förhållanden inte möta några betänkligheter att öppna möjligheter till proviantering av fartyg med svenskt starköl från frilager även för annan än spritcentralen. Ett ytterligare skäl härför utgör det förhållandet, att de inom bryggerinäringen för närvarande praktiserade formerna för proviantering av fartyg med inhemskt starköl, såsom kontrollstyrelsen och generaltullstyrelsen funnit, inte torde stå i överensstämmelse med gällande rusdrycksförsäljningsförordning. Jag förordar sålunda, att i provianteringsfrilagersförordningen intages föreskrift om rätt för frilagershavare att upplägga svenskt starköl på provianteringsfrilager.

Proviaftering med starköl från frilager får inte ske, när fartyget har mindre nettodräktighet än 75 ton. Någon motsvarande begränsning har däremot inte tillämpats vid proviantering från konsignationslager eller genom lagerförande handelsagenter. I vissa remissyttranden har framhållits,

att mindre fartyg — och därmed de flesta fiskefartygen — vilka nu provianterar starköl från konsignationslager, vid ett genomförande av generaltullstyrelsens förslag skulle komma i sämre läge än med nuvarande ordning. Det har även gjorts gällande, att varan skulle fördyras, om tullens medverkan fordras vid uppläggning på och utlämning från provianteringsfrilager. Med anledning av vad sålunda anförts vill jag förutskicka att jag i det följande kommer att föreslå, att det särskilda kravet på minimidräktighet slopas när det gäller proviantering av fartyg med starköl. Vidare må framhållas att tullens biträde vid uppläggning på och utlämning från provianteringsfrilager är kostnadsfritt för frilagershavaren under tullkontrolltid, vanligen mellan klockan 7 och 17. Vid angivna förhållanden är enligt min mening de krav uppfyllda, som skäligen kan ställas på möjligheterna att från frilager proviantera fartyg med starköl.

I förevarande fråga vill jag avslutningsvis uttala, att intet synes vara att erinra mot att, i enlighet med vid remissbehandlingen framställt önskemål, de nuvarande konsignationslagren får avvecklas i smidiga former.

Med avseende på rätten att upplägga tobaksvaror på provianteringsfrilager bör — såsom förutskickades i prop. 1959: 177 — vissa jämkningar vidtagas. Sålunda erfordras inte längre någon föreskrift om rätt att upplägga tullfria sådana varor på frilager, enär varorna numera — bortsett från i sammanhanget betydelselösa undantag — är tullpliktiga. Ej heller fyller en föreskrift om rätt att upplägga redan förtullade tobaksvaror något ändamål, därest — såsom föreslagits i prop. nr 115 till innevarande års riksdag — för befrielse från eller återbäring av tull för tobaksvaror i fortsättningen skall gälla enahanda regler som för sådana fall i allmänhet. Enligt dessa regler kan restitution av tull nämligen icke erhållas vid uppläggning på frilager. Frilagersrätten kommer således i fråga om tobaksvaror att avse dels inhemska sådana varor, dels ock importerade tullpliktiga varor, som, i enlighet med vad i allmänhet gäller, utan erläggande av tull och skatt direkt upplägges på frilager.

Enligt ett genom propositionen nr 11 till innevarande års riksdag framlagt förslag skall butiker för skattefri försäljning till flygpassagerare — s. k. tax-free shops — få inrättas på svenska flygplatser med internationell trafik. Ett bifall till förslaget synes böra föranleda att möjlighet införes att upplägga varor för tax-free shops på provianteringsfrilager.

Inom finansdepartementet har upprättats förslag till ändring av förordningen om provianteringsfrilager, vilket i fråga om uppläggning av gods på frilager utformats i enlighet med vad jag nu anför. Förslag har jämväl upprättats till erforderliga ändringar i förordningen med särskilda bestämmelser angående behandling i tullhänseende av rusdrycker, som införes eller disponeras av Aktiebolaget Vin- & spritcentralen, samt i förordning-

en den 27 maj 1960 (nr 253) om tillverkning och beskattning av malt- och läskedrycker. Däremot torde jag i annat sammanhang få anmäla fråga om följdändring i rusdrycksförsäljningsförordningen.

III. Utlämning från provianteringsfrilager

Gällande ordning

Som villkor för utlämning från provianteringsfrilager av gods för proviantering eller utrustning av fartyg gäller, att fartygets dräktighet inte får understiga det tontal som Kungl. Maj:t bestämt vid meddelande för orten av tillstånd till åtnjutande av provianteringsfrilagersrätt. Gränsen är i allmänhet satt vid 30 tons nettodräktighet men är för vissa orter bestämd till allenast 10 ton. För utlämning av rusdrycker gäller enligt förordningen den särskilda regeln att nettodräktigheten ej får understiga 75 ton.

Utöver vad nu sagts fordras att fartyget utklarerat till utrikes ort eller befinner sig på resa mellan utrikes orter. Kungl. Maj:t äger dock — vid meddelande av tillstånd till provianteringsfrilagersrätt — medge att provianteringsfrilagersgods även får utlämnas till däckat fiskefartyg, som är försett med vederbörligt svenskt mätbrev och som skall avgå till i Nordsjön eller därbortom belägen fiskeplats.

Gods får även överföras från provianteringsfrilager till svenskt fartyg, som är under byggnad på utrikes ort.

I kungörelsen den 26 april 1957 (nr 123) med särskilda bestämmelser om utförsel av vissa obeskattade varor såsom proviant eller resgods har reglerats under vilka villkor obeskattade spritdrycker och tobaksvaror får ombordtagas för utförsel från tullområdet såsom proviant. Denna kungörelse har — efter riksdagens hörande — utfärdats i överensstämmelse med en av Rådet för samarbete på tullområdet i Bryssel år 1954 antagen rekommendation, avseende förebyggande av smuggling av sprit- och tobaksvaror. I fråga om andra fartyg än fiskefartyg gäller enligt kungörelsen som villkor för rätt till proviantering med spritdrycker och tobaksvaror att nettodräktigheten inte får understiga 30 ton. För fiskefartyg finns däremot inte föreskrivet någon viss storlek som villkor för att åtnjuta rätten i fråga. Beträffande sådant fartyg kräves emellertid att det skall avgå till mera avlägsna fiskevatten.

Departementschefen

Statsmakterna har, såsom nyss nämnts, år 1957 beslutat följa en av Rådet för samarbete på tullområdet i Bryssel antagen rekommendation, avseende åtgärder för att förebygga smuggling av sprit- och tobaksvaror. De härav påkallade föreskrifterna har meddelats i kungörelsen samma år med särskilda bestämmelser om utförsel av vissa obeskattade varor som proviant eller resgods. I kungörelsen föreskrivna villkor för rätt till pro-

viantering av fartyg med spritdrycker och tobaksvaror avviker i vissa hänseenden icke oväsentligt från vad som gäller enligt provianteringsfrilagersförordningen. Det synes lämpligt att i förevarande sammanhang genomföra en viss anpassning av föreskrifterna i frilagersförordningen till den nyssnämnda kungörelsen, som tillkommit i anslutning till det internationella samarbetet för att förebygga smuggling.

Även i vissa andra hänseenden — vilka i och för sig inte har något samband med nämnda internationella samarbete — bör enligt min mening villkoren för utlämning av gods från provianteringsfrilager jämkas.

Såsom framgått av den tidigare redogörelsen innehåller utförelsekungörelsen icke någon föreskrift om att fiskefartyg skall ha viss minsta storlek för att få utföra obeskattade varor såsom proviant. Enligt min mening bör detsamma gälla för fiskefartygen även med avseende på rätten att proviantera från frilager. Detta innebär att för fiskefartyg annat villkor inte kommer att gälla än att fartyget skall avgå till mera avlägsna fiskevatten, t. ex. Nordsjön eller längre bort belägna delar av Östersjön.

I fråga om andra fartyg än fiskefartyg bör vissa minimikrav på dräktighet fordras för proviantering från frilager. Därvid bör i fråga om spritdrycker den nuvarande gränsen vid 75 ton bibehållas. Vad beträffar tobaksvaror bör den enligt utförelsekungörelsen gällande gränsen vid 30 ton införas även för proviantering från frilager. I fråga om andra varor, inbegripet vin och starköl, synes gränsen lämpligen kunna bestämmas till 10 ton, vilken är den lägsta gräns som nu gäller för proviantering från frilager av varor i allmänhet. Samma gräns gäller för övrigt också för fartygs rätt att gå in i frihamn och därmed för proviantering i sådan hamn.

För närvarande kan proviantering från frilager ske av svenskt fartyg som är under byggnad på utrikes ort. Sveriges redareförening har hemställt att rätten till proviantering skall utsträckas att omfatta alla svenska fartyg i utländska hamnar. Så bör även enligt min mening ske varvid emellertid någon begränsning till svenska fartyg icke synes påkallad. Den nya bestämmelsen är avsedd att omfatta även fartyg som är under byggnad. Den nuvarande specialbestämmelsen om svenska fartygsbyggen i utlandet kan härvid utgå. Några nämnvärda kontrollsvårigheter torde inte behöva uppstå och det är i och för sig önskvärt, att fartygen i görlig utsträckning provianterar från svenska frilager och därmed gynnar svensk skeppshandel.

För rätt till proviantering av luftfartyg från frilager är för närvarande som villkor uppställt, att luftfartyget användes i yrkesmässig trafik. 1957 års kungörelse innehåller inte någon sådan begränsning och motsvarande villkor gäller, såsom framgått av den föregående redogörelsen, ej heller för proviantering av fartyg från frilager. Mot bakgrund härav föreligger enligt min mening inte grundad anledning att bibehålla det ifrågakvarande villkoret för rätt till proviantering av luftfartyg.

Det inom finansdepartementet upprättade förslaget till ändring av förordningen om provianteringsfrilager har i fråga om utlämning av gods från frilager utformats i överensstämmelse med vad jag nu anfört.

IV. Övriga frågor

Varor belagda med annan införselavgift än tull

Enligt förordningen om provianteringsfrilager må, såsom tidigare angivits, på dylikt lager — med undantag beträffande tobaksvaror — uppläggas endast tullpliktigt gods. På tullnederlag får däremot enligt föreskrift i 170 § tullstadgan gods uppläggas ej endast om det är belagt med tull utan även om det är belagt med annan införselavgift. Enligt författningar på jordbrukets område är vidare vissa varor, för vilka vid införsel — och även i vissa andra fall — olika slag av avgifter skall utgå, med avseende på rätten till uppläggning på transitupplag eller provianteringsfrilager likställda med till riket inkommen tullbelagd vara i allmänhet.

Generaltullstyrelsen föreslår att — på motsvarande sätt som skett beträffande tullnederlag i 170 § tullstadgan — i § 1 provianteringsfrilagersförordningen intages ett generellt stadgande av innebörd att tullfria varor, belagda med införselavgift av något slag, skall kunna uppläggas på provianteringsfrilager. Vidare föreslås att §§ 5 och 6 skall erhålla därav betingad jämkad lydelse.

Vid *remissbehandlingen* har förslaget tillstyrkts eller lämnats utan erinran.

Säkerhet för avgifter

Vid uppläggning av varor på provianteringsfrilager skall enligt frilagersförordningen säkerhet ställas för tull och annan införselavgift. För inom riket tillverkade rusdrycker, som enligt den förut nämnda förordningen av år 1955 av spritcentralen upplägges på provianteringsfrilager, saknas däremot föreskrift om ställande av säkerhet. I praxis göres emellertid inte någon skillnad mellan från utrikes ort införda och inom riket tillverkade rusdrycker.

Rusdrycker och tobaksvaror skall på provianteringsfrilager förvaras under såväl tullverkets som ägarens lås.

Generaltullstyrelsen föreslår att skyldigheten att ställa säkerhet skall slopas såvitt avser rusdrycker och tobaksvaror. Styrelsen framhåller att sådana varor på provianteringsfrilager förvaras under lika betryggande kontroll som på tullnederlag — under såväl tullverkets som varuhavarens lås — och att säkerhet ej behöver ställas i fråga om gods, som upplägges på tullnederlag. Styrelsen erinrar även om att enligt rusdrycksförsäljningsförordningen på provianteringsfrilager upplagda rusdrycker vid straffpåföljd icke må — utan av Kungl. Maj:t för varje särskilt fall meddelat tillstånd — disponeras annorledes än till fartygs eller luftfartygs proviantering eller utrustning, samt att enligt kungörelsen med tillämpningsföreskrifter till provianteringsfrilagersförordningen utlämnande av på frilager upplagda tobaksvaror till förbrukning inom landet kan medföra förverkande av tillstånd att hålla så-

dant lager. Styrelsen understryker därjämte att för utlämnande av varuslagen i fråga alltid fordras tullverkets medverkan. Ur kontrollsynpunkt torde därför enligt styrelsens mening anledning inte föreligga att bibehålla kravet på ställande av säkerhet. Styrelsen anför vidare, att ställande av säkerhet på grund av avgifternas storlek är i hög grad betungande för frilagershavarerna, särskilt när det gäller tobaksvaror. Erfarenheten har enligt styrelsen visat att den nuvarande möjligheten att upplägga tobaksvaror på provianteringsfrilager utnyttjats endast i ringa omfattning.

Generaltullstyrelsens förslag har vid *remissbehandlingen* tillstyrkts eller lämnats utan erinran.

Avgifter

För gods, som upplagts på provianteringsfrilager och som disponeras annorledes än för proviantering eller utrustning av fartyg eller luftfartyg, skall ägaren vidkännas på godset belöpande tullavgift, d. v. s. tull och annan vid införsel utgående avgift. Detta gäller, med visst undantag, även om godset undergår förskämning eller genom olyckshändelse eller eljest går förlorat. I fråga om tobaksvaror motsvarar avgiften den s. k. resandetullen på sådana varor. För importerade rusdrycker utgår vanlig tull. I praxis har — i avsaknad av särskild författningsreglering — för inom riket tillverkade rusdrycker, vilka upplägges på provianteringsfrilager i obeskattat skick, uttagits avgift, motsvarande tull för importerad vara.

Generaltullstyrelsen förordar att för här avsedda tobaksvaror, i stället för resandetull, skall uttagas skatt och i förekommande fall tull, allt beräknat enligt gängse principer. Förslaget är föranlett av att efter den omläggning av tobaksbeskattningen, som genomfördes från och med den 1 januari 1960, behov inte föreligger av ett sådant förenklat förfarande, som uttagande av resandetull innebär.

Beträffande inom riket tillverkade rusdrycker förordar styrelsen, att nuvarande praxis stadfästes genom stadgande i provianteringsfrilagersförordningen och att sålunda även i fortsättningen avgift uttages som motsvarar tull för importerad vara. För en sådan beräkningsgrund talar, anför styrelsen, såväl praktiska skäl som det förhållandet att uttagande av avgift, varom här är fråga, endast förekommer i ringa utsträckning.

Vid *remissbehandlingen* har generaltullstyrelsens förslag tillstyrkts eller lämnats utan erinran.

Avgiftsbefrielse

Därest på provianteringsfrilager upplagt gods disponeras annorledes än för fartygs eller luftfartygs proviantering eller utrustning eller undergår förskämning eller genom olyckshändelse eller eljest går förlorat, skall, såsom nyss angivits, ägaren vidkännas på godset belöpande tullavgift. Härifrån gäller enligt provianteringsfrilagersförordningen allenast det undan-

taget, att avgift inte skall utgå för tobaksvaror, som från dylikt lager i vederbörlig ordning överlämnas till tobaksmonopolet.

Generaltullstyrelsen föreslår att möjligheter skall öppnas att i vissa fall erhålla befrielse från eljest utgående avgift.

Styrelsen erinrar till en början om att beträffande gods, som ej ställts till varuhavarens förfogande, t. ex. tullnederlagsgods, i 146 § tullstadgan föreskrives, att befrielse från tull och annan införselavgift som uppbares av tullverket må åtnjutas, därest det kan visas att godset genom olycka förstörts eller gått förlorat. Styrelsen anser det rimligt att provianteringsfrilagersgods i berörda hänseende jämställas med gods, som ej ställts till varuhavarens förfogande. Möjlighet till avgiftsbefrielse bör enligt styrelsens mening vidare införas även för de fall då på provianteringsfrilager upplagda rusdrycker eller tobaksvaror förstörts eller gått förlorade annorledes än genom olyckshändelse och ägaren kan åberopa omständigheter, varöver han skäligen inte kunnat råda. Styrelsen hänvisar därvid till det förut nämnda förhållandet, att rusdrycker och tobaksvaror på provianteringsfrilager skall förvaras under såväl tullverkets som ägarens lås. Frågor om avgiftsbefrielse anses i varje särskilt fall böra prövas av generaltullstyrelsen.

Generaltullstyrelsen framhåller vidare, att enligt 12 § 4 mom. e) rusdrycksförsäljningsförordningen på provianteringsfrilager upplagda rusdrycker inte — utan tillstånd av Kungl. Maj:t för varje särskilt fall — får disponeras annorledes än till fartygs eller luftfartygs proviantering eller utrustning, samt påpekar att Kungl. Maj:t vid meddelande av dylikt tillstånd inte äger medge avgiftsbefrielse. Styrelsen anser skäligt att sådan befrielse får åtnjutas i fall, då på provianteringsfrilager upplagda rusdrycker enligt vederbörligt tillstånd förstöres eller utföres ur riket.

Generaltullstyrelsen erinrar slutligen om att stadgandet om avgiftsfrihet för tobaksvaror, som överlämnas till utövaren av statens tobaksmonopol, i första hand syftar till att möjliggöra att lagerskadade tobaksvaror utan beskattning skall kunna överlämnas till monopolets utövare för förstöring. Stadgandet tillkom, anför styrelsen, med hänsyn bland annat till de särskilda risker för kvalitetsförsämringar, som är förknippade med lång tids lagring av tobaksvaror. Samma syfte tillgodoses enligt styrelsens mening på ett enklare sätt genom att frilagershavare beredes möjlighet att, utan erläggande av avgift, under tullkontroll själv få förstöra lagerskadade tobaksvaror eller, om han så önskar, utföra dem ur riket. Styrelsen föreslår att stadgandet i fråga ersättes med en föreskrift, enligt vilken generaltullstyrelsen bemyndigas att, då särskilda skäl föreligger, medge att på provianteringsfrilager upplagda tobaksvaror må utan erläggande av avgift förstöras eller utföras ur riket.

Departementschefen

Såsom nyss redovisats har generaltullstyrelsen föreslagit lättnader i skilda hänseenden i nuvarande bestämmelser om provianteringsfrilager. Förslagen har vid remissbehandling genomgående tillstyrkts eller lämnats utan erinran.

Även enligt min mening är de skäl som anförts för förslagen i allt väsentligt bärande. I sak har jag endast på ett par punkter en något avvikande uppfattning.

I fråga om utformningen av den avgiftsskyldighet, som skall åvila frilagershavaren om varorna användes till annat än avsett ändamål, synes sålunda lämpligast att — i viss anslutning till vad som nu tillämpas — över hela linjen använda det av generaltullstyrelsen i fråga om inhemska rusdrycker föreslagna systemet. Man skulle då som gemensam beteckning kunna använda termen särskild avgift och i fråga om olika slag av gods ange vad denna avgift skall motsvara av tull, införselavgift och skatt.

För spritdrycker och vin bör därvid enligt min mening i fall av avgiftsskyldighet, såväl för importerad som för inhemsk vara, utgå avgift, som motsvarar tull, omsättningsskatt — enligt 1957 års förordning om skatt på spritdrycker och vin — och allmän varuskatt. Därvid synes ett förenklat förfarande böra komma till användning i så måtto, att den s. k. resandetullen för varorna lägges till grund för beräkningen av avgiften. Motsvarande bör gälla tobaksvaror. I fråga om starköl bör avgift utgå efter samma grunder för inhemsk och för importerad vara och motsvara full tull och allmän varuskatt. Tullen på importerat starköl är nämligen bestämd med beaktande av den på inhemskt starköl utgående tillverkningskatten och från denna skatt kommer tillverkarna — vid bifall till vad jag i det föregående förordat — att åtnjuta befrielse då varan läggs upp på provianteringsfrilager. I fråga om övriga varor bör på motsvarande sätt i förekommande fall utgå avgift motsvarande tull, införselavgift och skatt. Tilläggas kan att förordningen den 13 maj 1960 (nr 396) om frihet från införselavgift i vissa fall icke blir tillämplig på avgiften i fråga.

Till bestämmelsen om möjlighet för generaltullstyrelsen att medge frilagershavare att — under kontroll — förstöra eller ur riket utföra tobaksvaror synes icke behöva knytas det föreslagna villkoret, att särskilda skäl för sådant medgivande skall föreligga. Ett dylikt villkor skulle nämligen — mot vad som med stadgandet avses — kunna tolkas som en inskränkning i förhållande till nu föreliggande möjligheter att utan erläggande av avgift överlämna tobaksvaror till monopolbolaget. Jag vill emellertid uttala att tillstånd till förstöring eller utförsel i princip bör förbehållas de fall då tobaksvaror skadats under lagringen.

Utöver vad nu sagts har jag i sak inte något att erinra mot vad generaltullstyrelsen föreslagit.

Det inom finansdepartementet upprättade författningsförslaget har i förevarande delar utformats i överensstämmelse med mitt nu redovisade ställningstagande.

V. Departementschefens hemställan

Det är enligt min mening önskvärt, att de föreslagna ändringarna kan genomföras redan vid instundande halvårsskifte. Jag har emellertid ingen erinran emot att, om skäl därtill befinnes föreligga, frågan av riksdagen behandlas senare än under nu pågående vårsession, i vilket fall tidpunkten för ikraftträdandet bör framflyttas till den 1 januari 1962.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte genom proposition föreslå riksdagen att antaga inom finansdepartementet upprättade förslag till

- 1) *förordning angående ändring i förordningen den 15 november 1912 (nr 298) om provianteringsfrilager;*
- 2) *förordning om ändrad lydelse av 2 § förordningen den 12 maj 1955 (nr 203) med särskilda bestämmelser angående behandling i tullhänseende av rusdrycker, som införs eller disponeras av aktiebolaget Vin- & spritcentralen; samt*
- 3) *förordning angående ändring i förordningen den 27 maj 1960 (nr 253) om tillverkning och beskattning av malt- och läskedrycker.*

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Bo Natt och Dag

Generaltullstyrelsens författningsförslag**Förslag**

till

**förordning om ändring i förordningen den 15 november 1912
(nr 298) om provianteringsfrilager**

Kungl. Maj:t har, med riksdagen, funnit gott förordna, att § 1 mom. 1 samt §§ 5 och 6 förordningen den 15 november 1912 om provianteringsfrilager skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

§ 1.

1. Från utrikes ort infört, till proviantering och utrustning av fartyg eller luftfartyg avsett gods, som är belagt med tull eller annan införselavgift, må efter verkställd tulltaxering, utan att dylika avgifter erläggas men, såvitt avser andra varor än rusdrycker och tobaksvaror, mot ställande av säkerhet för avgifterna, uppläggas i särskilt magasin under vård av godsets ägare (*proviauteringsfrilager*). Å provianteringsfrilager må jämväl uppläggas från utrikes ort införda, förtullade tobaksvaror ävensom inom riket tillverkade sådana varor och inom riket tillverkat starköl. Att inom riket tillverkade spritdrycker och vin ävensom tidigare förtullade rusdrycker må uppläggas å provianteringsfrilager, därom är särskilt stadgat.

Vad i första stycket föreskrives skall gälla även i fråga om varor, avsedda att enligt vad därom särskilt stadgas försäljas till flygpassagerare å tullflygplats.

Rätt till — — — för tullverket.

Rätt till — — — sådan rätt.

§ 5.

Gods, som från provianteringsfrilager i föreskriven ordning utlämnas till fartygs eller luftfartygs proviantering eller utrustning eller enligt vad därom särskilt stadgas till försäljning till flygpassagerare å tullflygplats, är befriat från tull och annan införselavgift.

För å provianteringsfrilager upplagt, från utrikes ort infört gods, vilket av ägaren annorledes disponeras, eller som å sådant frilager undergår förskämning eller eljest går förlorat, skall ägaren, utom i fall som i tredje och fjärde styckena sägs, vidkännas belöpande tull och annan införselavgift utan något avdrag. För inom riket tillverkade, å provianteringsfrilager upplagda rusdrycker eller tobaksvaror skall i fall, som nyss sagts, ägaren till tullverket erlægga beträffande rusdrycker avgift, motsvarande tull för importerade varor, samt i fråga om tobaksvaror belöpande tobaksskatt, allt utan något avdrag.

Visas att å provianteringsfrilager upplagt gods genom olycka förstörts eller gått förlorat, må efter prövning av generaltullstyrelsen befrielse åtnjutas från i andra stycket avsedd avgift. I enahanda ordning må, då särskilda skäl därtill äro, befrielse från sådan avgift kunna åtnjutas för å

provianteringsfrilager upplagda rusdrycker och tobaksvaror, som gått förlorade annorledes än genom olycka.

Generaltullstyrelsen äger, då särskilda skäl därtill äro, medgiva, att å provianteringsfrilager upplagda tobaksvaror må utan erläggande av i andra stycket avsedd avgift förstöras eller ur riket utföras. Befrielse från avgift, som nyss sagts, må åtnjutas jämväl för å provianteringsfrilager upplagda rusdrycker, vilka förstörts eller utförts ur riket enligt av Konungen med stöd av särskilt stadgande lämnat tillstånd.

Konungen äger bestämma, om och under vilka villkor gods må överflyttas till annat provianteringsfrilager.

§ 6.

Tull och andra i § 5 andra stycket avsedda avgifter, som skola utgå för varor, upplagda å provianteringsfrilager, beräknas efter de taxor och författningar, som äro gällande, då varuanmälan för godset skall avlämnas.

Denna förordning träder i kraft den

Förslag

till

**förordning angående ändrad lydelse av 2 § förordningen den 12 maj 1955
(nr 203) med särskilda bestämmelser angående behandling i tullhänseende
av rusdrycker, som införs eller disponeras av aktiebolaget
Vin- & spritcentralen**

Kungl. Maj:t har, med riksdagen, funnit gott förordna, att 2 § förordningen den 12 maj 1955 med särskilda bestämmelser angående behandling i tullhänseende av rusdrycker, som införs eller disponeras av aktiebolaget Vin- & spritcentralen, skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

2 §.

Inom riket tillverkade spritdrycker och vin ävensom tidigare förtullade rusdrycker må uppläggas å provianteringsfrilager.

Denna förordning träder i kraft den